

Dosar nr. 2ra-525/23
2-22055990-01-2ra-05042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

27 septembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Lașcu împotriva Aureliei Lașcu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 20 aprilie 2022, Serghei Lașcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Aureliei Lașcu, intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

În motivarea acțiunii, a indicat că s-a aflat în căsătorie cu Aurelia Lașcu, care la data de 19 decembrie 2019, a fost desfăcută judiciar, iar domiciliul copiilor după desfacerea căsătoriei a fost determinat cu tata.

A susținut că, după determinarea domiciliului copiilor minori, pârîta nu-și onorează obligațiunea legală de a participa la creșterea și întreținerea copiilor, deși art.48 alin.(2) din Codul familiei înserează obligația părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

Reclamantul Serghei Lașcu a solicitat încasarea din contul Aureliei Lașcu, în beneficiul său, a pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de 1/3 din venituri.

Prin hotărârea din 14 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Lașcu. S-a încasat lunar de la Aurelia Lașcu, în beneficiul lui Serghei Lașcu, suma de 2000 de lei, cu titlu de pensie de întreținere pentru fiecare copil, XXXX XXX, a. n. XX XXXX XXX, și XXXX XXX, a. n. XX XXXX XXX, începând cu data de 20 aprilie 2022 și până la

atingerea majoratului de către fiecare copil. S-a încasat de la Aurelia Lașcu, în contul statului, suma de 1440 de lei, cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 15 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, a declarat apel împotriva hotărârii din 14 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin decizia din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel depusă de Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco. S-a casat hotărârea din 14 iulie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care s-a încasat de la Aurelia Lașcu, în beneficiul lui Serghei Lașcu, pensie de întreținere a copiilor minori XXXX XXX, a. n. XX XXXX XXX, și XXXX XXX, a. n. XX XXXX XXX, în mărime de 1/3 din salariu și/sau din alte venituri, începând cu 20 aprilie 2022 până la atingerea majoratului de către fiecare copil. S-a încasat de la Aurelia Lașcu, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 325,91 RON, echivalent în lei moldovenești conform cursului valutar al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a notat că, instanța de fond a ignorat prevederile articolelor 74, 75, 76 din Codul familiei, or, dispunând admiterea pretenției privind încasarea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă, a acționat contrar intereselor copiilor minori, reclamantul/intimat solicitând în cererea de chemare în judecată încasarea pensiei de întreținere în mărime de 1/3 din salariu și/sau din alte venituri lunar.

Curtea de Apel Chișinău a relevat că, instanța din oficiu a aplicat prevederile art. 76 din Codul familiei, or, potrivit adevărului din 09 noiembrie 2022, se constată cu certitudine că apelanta/pârâtă este angajată oficial la SC „OPEN UP” SRL, cu sediul în București, sector 2, str. Calea Moșilor, nr.158, ap.M9A, cu un salariu brut de 2250 de lei, respectiv salariul net de 1358 de lei.

Instanța de apel a punctat că nu poate accepta poziția apelantei/pârâte privind casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată, or, conform prevederilor legale, ambii părinți în egală măsură poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Ce referire la solicitarea apelantei invocată în cererea de apel privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel a respins această solicitare, din motiv că nu a fost prezentată dovada privind suportarea unor astfel de cheltuieli și nici nu a fost invocată suma care se solicită, fiind în imposibilitate de a aprecia cuantumul acestora.

La 09 martie 2023, Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, a depus recurs împotriva deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Serghei Lașcu și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 10 260 de lei.

În motivarea recursului, a indicat că la examinarea cauzei instanțele ierarhic inferioare au interpretat și aplicat în mod eronat prevederile art. 74 alin. (1), (2) și (3), art. 75 și art. 76 din Codul familiei, art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă și Legea taxei de stat.

A mai invocat că, instanța de apel a apreciat probele în mod arbitrar și nu a cercetat în modul corespunzător actele care au fost anexate în cadrul instanței de apel.

A menționat că, intimatul a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată cu rea-credință, or, recurenta participă în mod regulat la cheltuielile de întreținere a copiilor minori. Mai mult, chiar intimatul îi interzice de multe ori să participe la întreținerea copiilor minori. Drept dovadă sunt conversațiile cu intimatul prin intermediul aplicației Viber.

Suplimentar, a susținut că, după pronunțarea hotărârii de către instanța de fond, a mai dat naștere unui copil, iar această circumstanță nu a fost luată în considerație de instanța de apel. În prezent nu lucrează, fiind în concediu de maternitate, nu deține în proprietate vreun bun imobil și este nevoită să achite chirie pentru folosința spațiului locativ.

A notat că, la cererea de apel motivată a anexat ordinul de încasare a taxei de stat în cuantum de 1080 de lei pentru examinarea cererii de apel. Instanța de apel a dispus încasarea repetat în mărime de 325,91 RON, chiar dacă aceasta era deja plătită.

A remarcat că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile art. 74 și art. 76 din Codul familiei, deoarece participă în mod regulat la creșterea și educarea copiilor, fapt ce nu implică necesitatea emiterii unei hotărâri judecătorești privind încasarea forțată a pensiei de întreținere.

La 10 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, cu înștiințare despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței (f.d. 126).

La 03 mai 2023, Serghei Lașcu a depus referință la recursul declarat de Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, prin care a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel sau alternativ declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că, dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 24 noiembrie 2022.

Decizia motivată din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată reprezentantului recurentei Aurelia Lașcu, avocatului Ion Cobîșenco, prin poșta electronică la adresa XXXXXXXX@justice.md, la 30 ianuarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la dosar (f.d. 111).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, la data de 09 martie 2023, se consideră în termen.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, 09 martie 2023, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

La caz, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de către Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art.433 lit.a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Aurelia Lașcu, reprezentată de avocatul Ion Cobîșenco, împotriva deciziei din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos